

*"Wij zijn de
heersers
der aarde"*

*Over totalitarisme
vandaag*

Jan Bauwens

Serskamp 2021

"Wij zijn de heersers der aarde".

Over totalitarisme vandaag

1. Van bekeringsijver naar massamoord

De motor van het proselitisme (in de betekenis van bekeringsijver) is de twijfel over het eigen geloof: men wil anderen verzekeren van iets waaraan men zelf twijfelt en het is precies *omdat* men zelf twijfelt dat men anderen wil doen geloven dat men zekerheid bezit. De kern van de uit de psychologie bekende paradox is relatief eenvoudig en maakt bijvoorbeeld ook dat in een democratie het spreken van waarheid structureel onmogelijk is.¹ Het

¹ "Zoals Michel Foucault dat in zijn laatste colleges aantoonde wordt de waarheid door de wereldse machten structureel verbannen omdat ook de geringsten beschikken over het vermogen om de waarheid te kennen: de waarheid discrimineert de armen niet en zo kunnen potentaten zich pas doen gelden middels de leugen en de samenzweringen die zich wars van waarheid en recht voltrekken in de duisternis." (Jan

ontbreekt de twijfelaars aan kwalitatieve argumenten welke zekerheid moeten verschaffen en daarom nemen zij hun toevlucht tot de kwantiteit en streven zij er naar om de groep van gelijkgezinden groter te maken alsof de grootte van de groep een argument kon zijn² en zo ontstaat het begrip *consensus* dat niet langer een pejoratieve betekenis heeft en waarop zelfs positieve wetenschappers zich beroepen om onzekere wetenschappelijke theorieën zoals bijvoorbeeld het darwinisme te gaan promoten. Het geloof van anderen verdoezelt mijn

Bauwens, *Panopticum Corona*, Serskamp 2021, pag. 834). Er wordt verwezen naar: Michel Foucault, *De moed tot waarheid. Het bestuur van zichzelf en de anderen II, Colleges aan het Collège de France (1983-1984)*, met woord vooraf en redactie door François Ewald en Alessandro Fontana. Situering en redactie door Frédéric Gros. Vertaling door Ineke van der Burg. Uitgeverij Boom, Amsterdam 2011, pp. 60-67.

[Oorspronkelijk: *Le courage de la vérité. Le gouvernement de soi et des autres II. Cours au Collège de France (1983-1984)*, Paris: Gallimard/Seuil 2009].

² Dat dit niet het geval is, leert ons Spinoza met de slotzin uit zijn *Ethica*: "Alles wat voortreffelijk is, is even moeilijk als zeldzaam." (Benedictus de Spinoza, *Ethica, Ordine Geometrico Demonstrata*, 1678.)

twijfel omdat dit de verantwoordelijkheid over de twijfel verdeelt en het is bekend dat gedeelde verantwoordelijkheid misdaad vergemakkelijkt. In dit geval bestaat de misdaad erin dat men zichzelf beliegt en wel met de leugen van de zekerheid.

Een gelijkaardige paradox speelt nu waar potentaten aan het werk zijn: zij willen anderen overheersen omdat zij niet in staat zijn om het meesterschap over zichzelf te verwerven. Zij willen anderen in bepaalde banen dwingen omdat zij zelf niet weten tot welke remedie zich te wenden voor het menselijke ongemak dat erin bestaat dat wij natuurlijkerwijze een plan, een programma, een voorschrift, een

doel en een leiding missen: *la condition humaine*. Wat Werner Herzog uitbeeldt in zijn werk en dan bij uitstek in zijn *Jeder für sich und Gott gegen alle* uit 1974, is het schrikbeeld van een mensdom dat, zoals door Kaspar Hauser uit diens visioenen verteld, door een woestijn trekt gelijk een karavaan zonder kop of staart.³

Potentaten zijn simpele geesten: zij kunnen zich niet verzoenen met de staat van wanorde die de menselijke conditie kenmerkt als een fundamenteel tekort en zo ondernemen zij acties met de bedoeling om alles in ordentelijke banen te leiden. In de praktijk

³ Zie: [de visioenen van Kaspar Hauser](#) alsook de integrale film van Werner Herzog: [Jeder für sich und Gott gegen alle](#).

vertaalt zich dat echter al te vaak als grootheidswaanzin, totalitarisme en massamoord - praktijken waarvan de geschiedenis bol staat.

Wat begint met bekeringsijver wordt alras dwingelandij van zodra bekeerlingen hun twijfels gaan uiten en aldus roet in het eten gooien van degenen die hen rekruteerden. Die laatsten immers koesterden de ijdele hoop dat hun bekeerlingen die vervelende twijfel zouden wegnemen vanwege hun grote aantal. Maar wanneer niet meegaandheid doch nog meer kritiek en twijfel de uiteindelijke vruchten blijken van de bekeringsijver, wordt de hoop op orde verijdeld, neemt de frustratie toe en gaan autocraten over tot geweld:

het geloof wordt niet langer met argumenten aangebracht maar het wordt afgedwongen en voortaan zijn de gelovigen geconditioneerde individuen - alle andere individuen zijn niet meer.^{4 5}

2. *Censuur*

De joodse psychiater, bioloog en natuurkundige Wilhelm Reich, leerling van Freud, publiceerde in 1933 [Massenpsychologie des Fascismus](#), een boek waarin hij uitlegt hoe het dan mogelijk was dat het volk zich tot zijn eigen aperte nadeel door Hitler in de doeken heeft

4 Tekst d.d. 10 september 2021.

5 Ook vandaag worden politieke dissidenten van hun vrijheid beroofd, monddood gemaakt, krankzinnig verklaard en vermoord. Hannah Arendt beschrijft de praktijk als volgt: "*Praktisch gesproken gaat de totalitaire heerser te werk als een man die hardnekkig iemand anders beledigt, tot iedereen weet dat de laatste zijn vijand is, zodat hij met een zekere geloofwaardigheid zijn gang kan gaan en hem kan doden uit zelfverdediging. Dit is bepaald grof, maar het werkt - zoals iedereen weet die ooit heeft gadeslagen hoe succesvolle carrièrejagers mededingers elimineren.*" (Hannah Arendt, *Totalitarisme*, Boom, Amsterdam, vijfde oplage 2021 (eerste druk 2014), pag. 243. [In het Nederlands vertaald door Remi Peeters en Dirk De Schutter. Oorspronkelijk: *Totalitarianism, deel III*, alsook (in een appendix) een gedeeltelijk samengevat negende hoofdstuk uit deel II, getiteld: *The Decline of the Nation-State and the End of the Rights of Man.*] Zie ook onze samenvattende weergave van het boek met wat commentaar: [Hannah Arendt over totalitarisme](#).

laten doen. Reich moest uit Duitsland wegvluchten voor de nazi's, kwam via Scandinavië in de USA terecht waar hij een poos samenwerkte met Albert Einstein maar hij werd ook daar vervolgd om zijn ideeën en om zijn orgon-theorie die van hem eigenlijk een soort van Panamarenco-avant-la-lettre maakte. Hij kwam in de gevangenis terecht waar hij op 60-jarige leeftijd stierf aan een hartstilstand nadat zijn orgon-accumulators en zijn boeken werden verbrand in een grote oven in New York: het vuur van de boekverbranding stortte de wereld in de duisternis achter het reusachtige koperen Vrijheidsbeeld waarvan de officiële naam luidt: "*La liberté*"

éclairant le monde." Kate Bush maakte de videoclip [Cloudbusting](#) naar aanleiding van deze allervreselijkste censuur uit de geschiedenis van de USA.

Wikipedia omschrijft censuur als "*het gebruiken van [de] macht [... om informatie achter te houden [...]*."⁶ Wie alsnog pogen om die informatie aan het licht te brengen, schieten daar hun vrijheid bij in en riskeren hun leven zoals dat het geval is met bijvoorbeeld Julian Assange inzake WikiLeaks. Assange wordt naar verluidt gezocht naar aanleiding van de publicatie van zijn video *Collateral Murder* waarin zou te zien zijn hoe in 2007 in Bagdad het Amerikaanse leger vanuit een

⁶ Zie wikipedia: [https://nl.wikipedia.org/wiki/Censuur_\(informatie\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Censuur_(informatie))

helikopter twaalf Iraakse burgers en enkele journalisten van Reuters doodt.⁷

Aleksandr Solzjenitsyn werd verbannen omdat hij kritiek had op het beleid van Stalin. In feite is censuur het verbod op het spreken van de waarheid en dictators censureren omdat zij van de leugen leven. Het meest verregaande voorbeeld van censuur vindt men dan ook in het Vaticaan dat in 1559 een *index librorum prohibitorum* verspreidde, een lijst met daarop alle door de kerk gecensureerde boeken. Uiteraard gaat het om boeken die de hypocrisie en de leugenachtigheid van het katholicisme aan het licht brengen. Dissidenten werden door de

⁷ Zie wikipedia: https://nl.wikipedia.org/wiki/Julian_Assange

inquisitie (een speciale kerkelijke rechtbank) opgepakt en gestraft - de index 'verdween' pas in 1968.

Het panel van deskundigen inzake de maatregelen getroffen in het kader van het bestrijden van de pandemie maant het publiek aan om alleen te luisteren naar het officiële nieuws en in weerwil van het aan de verlichte Voltaire toegeschreven devies inzake vrije meningsuiting, verklaart de Gentse filosofieprofessor Johan Braeckman tijdens de pandemie voor de Vlaamse televisie dat aan mensen met afwijkende meningen een podium in de media zou moeten worden ontzegd - de geleerde pleitte eerder ook al voor het subsidiëren van propaganda voor het darwinisme

bij het volk.

In juni 2020 werd prompt een wet goedgekeurd om alle kritiek op het coronabeleid van het internet te halen - wat middels algoritmes voor de beheerders van het medium een fluitje van een cent is - en de sites in kwestie zijn inderdaad niet langer bereikbaar voor het publiek. Deze actuele toestanden in het zogenaamde vrije westen herinneren aan George Orwell die vrijheid definieert als het recht om te zeggen dat de som van twee en twee, vier is. Censuur is het aan mensen ontzeggen van dat recht en is derhalve het beëindigen van de menselijke vrijheid. Het einde van het recht op vrije meningsuiting is het begin van

de vervolging van wie weigeren de
waarheid geweld aan te doen.

Weliswaar *sind die Gedanken frei*
maar zoals Michel Foucault dat
haarfijn heeft beschreven,
manifesteert macht zich inderdaad
waar mensen worden verplicht om
leugens te belijden. Het losbarsten
van jubel bij het talrijke publiek naar
aanleiding van een speech van
'corona-dissident' dokter Vernon
Coleman in het centrum van London,
is het gevolg van het aan het licht
komen van de waarheid. Zolang de
waarheid verborgen blijft omdat hij
niet gezegd mag worden, omdat een
omerta geldt, omdat wie weigeren te
liegen, beboet worden en zwaar
gestraft, heeft het kwaad vrij spel

omdat wat boos is van de duisternis leeft terwijl alles van waarde weerloos is. Het aan het licht brengen van de waarheid - die niet voor niets oorspronkelijk *aleteia* [Oud-Grieks: ἀλήθεια] heet, wat wil zeggen: onverborgenheid - is een heldendaad omdat men daar vaker zijn hachje bij inschiet maar het is de enige weg naar de vrijheid en derhalve naar een menswaardig bestaan, zoals de Heilige Schrift het immers leert: "de Waarheid zal u vrij maken".

Andermaal: de waarheid discrimineert de armen niet en zo kunnen potentaten zich pas doen gelden middels de leugen en de samenzweringen die zich wars van

waarheid en recht voltrekken in de duisternis van de chaos. Achter een façade van uitgerekend vrijheidsbeelden beoefenen Big Brother en al zijn handlangers prompt de demonische praktijk van de boekverbranding welke, zoals de geschiedenis leert, voorafgaat aan de genocide.^{8 9}

3. Boekverbranding is de voorbode van moordpartijen

Eerst legt men mensen het zwijgen

8 Tekst d.d. 12 september 2021.

9 Cf. Arendt 2021, pp. 14-15: "[Arendt] begrijpt dat in totalitaire regimes de inhoud van ideologieën er nauwelijks toe doet en uitgevreten wordt door (☛ de logiceit als handelingsprincipe: elke ideologie (☛ leent zich tot een totalitair gebruik. (☛ als een passe-partout om alles (☛ logisch uit te leggen. (☛ De veelzijdige, altijd meerduidige ervaring van de complexe werkelijkheid wordt ingeruild voor de logische zekerheid van een idee. Ofwel worden feiten ontkend tot ze passen binnen het keurslijf van een tot in het absurde uitgewerkte, volkomen fictieve ideologische consistentie (☛ Ofwel worden feiten gecreëerd zodat ze passen binnen het keurslijf van de ideologie: aanvaarden dat er 'inferieure rassen' of 'uitstervende klassen' bestaan en niets doen om ze daadwerkelijk uit te roeien, is inconsequent☛ En de vertalers citeren Arendt: *U kunt niet A zeggen zonder B en C te zeggen, enzovoort, het rijtje af tot aan het einde van het moorddadige alfabet!* (p. 340)" Zie ook: [Hannah Arendt over totalitarisme](#). Zie ook: [Panopticum Corona](#), pag. 567: "Het wegmoffelen van het onrecht door het opleggen van spreekverbod aan de slachtoffers is nog erger dan moord en daarom ook verkiezen mensen die onrecht moeten verduren vaker de dood boven het instemmen met een stilzwijgen. Over hun dood heen blijft immers hun kreet weerklinken die het geweten van de mensheid op het appel roept en een openbare rechtszaak eist en het zijn Machten die het mens-zijn als zodanig ver overstijgen die ervoor zorgen dat de vrees voor de fysieke dood in het niets verdwijnt van zodra de Waarheid geweld wordt aangedaan." Zie ook: [Over de massapsychologie van het fascisme. Wilhelm Reich, Massenpsychologie des Fascismus.](#)

op en in een volgende stap gaat men aan het moorden: het is een historisch geïllustreerde these van Hannah Arendt die verschrikkelijk is maar tevens niet zo moeilijk te verklaren. Om de logica die erachter zit te kunnen begrijpen, volstaat het dat men zich realiseert dat er dissidenten bestaan, activisten, hongerstakingers, revolutionairen maar ook soldaten die bereid zijn om hun leven te riskeren aan het front. Het is weliswaar teveel gevraagd dat iederéén bewust zou leven maar het bestaan van de genoemde categorieën volstaat om te laten zien dat mensen vaker de dood verkiezen boven een leven in onvrijheid. Tijdens de jongste hongerstaking van

de asielzoekers hier ten lande kon men er andermaal getuige van zijn dat mensen die lange tijd in slavernij geleefd hebben en wiens vooruitzichten op beterschap gefnuikt worden door regeeringsleden die lijden aan een schromelijk tekort aan empathie, prompt doch weloverwogen de dood verkiezen boven een mensenwaardig bestaan. Een leven in onvrijheid is mensenwaardig. Mensenwaardig is het te moeten zwijgen. Mensen zijn niet bereid om het eigen hachje te redden ten koste van ongeacht wat. De dood is met andere woorden niet het ergste wat een mens overkomt. Dictators leven van de leugen en zij verplichten het volk om te liegen en

derhalve om de waarheid te
verzwijgen, om de andere kant op te
kijken als mensen worden
afgemaakt, om te applaudisseren
voor in hun belachelijke kostuums
uitgedoste, defilerende fascistten. Het
zwijgen van de massa, het meedoen
en het bezwijken onder de sociale
druk, zoals in de hoogdagen van het
katholicisme of zoals tijdens het
regime van Ceaușescu, Franco,
Stalin, Hitler, Pol Pot, Orban, Kim
Jong-Un, Bouterse, de tsaren, de
pausen en al die andere
godsdienswaanzinnigen, noem maar
op - het mee heulen is extreem
hypocriet en bij de eerste de beste
gelegenheid, als de machthebber
struikelt, maken zijn voormalige

aanbidders hem genadeloos af. De dictator weet dat zijn macht beperkt is, dat het applaus dat hij van het volk ontvangt, door hem zelf afgedwongen werd, dat de eer die hem betoond wordt, ongemeend is, dat achter het juichen van de massa die hij overheerst, mensen schuilen die geduldig wachten totdat het ogenblik gekomen is om zich aan het absurde toneel waarin zij in een rol gedwongen worden, te onttrekken. Hij weet dat zijn macht een verval dag heeft, dat zij slechts beperkt houdbaar is en dat eenmaal het voor hem onzalige ogenblik is aangebroken, zijn regime begint te stinken. Geen mens onder de massa is er die de kans zal laten liggen om

hem af te maken als hij struikelt en om die reden onderdrukt hij de mens in elk lid van de massa, om die reden wil hij dat allen gelijk zijn, een uniform dragen, dat er geen diversiteit is, dat er slechts één taal gesproken wordt en uniformiteit, *newspeak*, afvlakking ook en onnadenkendheid, gehoorzaamheid en dril: de massamens die hij fabriceert, moet een instrument zijn van alleen maar *zijn* wil, een tentakel dat bij het minste teken van twijfel moet worden geamputeerd en afgemaakt.

Mensen verkiezen vaker de dood boven een leven dat gedoemd is tot slavernij en de dictator weet dat ook en om die reden is hij heel attent naar

individuen die de dans die zij verwacht worden te dansen, trachten te ontspringen: hij liquideert hen zonder compassie omdat hij weet dat er geen plaats is voor én zijn leugens én de waarheid. Om die reden moeten zij die de waarheid spreken, *zwijgen* en *willen* zij niet *zwijgen* dan kan hij hen nog *doen* *zwijgen* door de voorwaarden die maken dat zij kunnen spreken, weg te nemen, met name door hen te vermoorden: het is een logica waar niemand omheen kan: op de boekverbranding volgen de moordpartijen. Heinrich Heine: "*wo man Bücher verbrennt, verbrennt man auch am Ende Menschen*" (Almansor, 1820).¹⁰

4. Biezebaaze

"China vernedert de Verenigde Staten met beelden van schommelende taliban", zo bloklettert HLN van eergisteren, elf september 2021. Op foto's ziet men inderdaad met machinegeweren bewapende talibanstrijders in schommels zitten die met koorden zijn vastgemaakt aan de vleugels van achtergelaten Amerikaanse vliegtuigen. De taliban hebben de Amerikaanse bezettingsmacht uit Afghanistan verdreven en van de achtergebleven wapens van de wereldgrootmacht maken de theologiestudenten prompt speelgoed. Sommigen zullen eraan herinneren dat mensen verslaafd aan verdovende middelen

bewegingsdrang ontwikkelen en de beelden van in hun stoel schommelende psychiatrische patiënten duiken spontaan op maar de associatie is wellicht al te simpel om waar te kunnen zijn, al heeft dit wel alles met opium te maken maar dan wel in een heel andere zin. Het vreemde gedrag lijkt immers veeleer een gevoel van spotternij vermengd met gemoedsrust uit te stralen en wie aandachtig toekijken, zullen alras een gelijkenis ontwaren met het gedrag van de Saoedische prinses.

Ook de laatst genoemden maken wereldkundig dat geen mens hen nog iets kan maken, want dat is wat hun gedrag ons leert. Zoals de Saoedi niets te vrezen hadden na de moord

op dissident en journalist Jamal Khashoggi en zoals zij de hand boven het hoofd werden gehouden door hun aanklagers, zo zijn het nu ook de bezetters van Afghanistan die verplicht worden om de Taliban te beschermen. In Saoedi-Arabië heeft deze paradox te maken met olie, in Afghanistan met opium.

De United Nations Office on Drugs and Crime (UNODC) inzake de Islamitische Republiek Afghanistan vertelt in haar Afghanistan Opium Survey 2020, een publicatie van april 2021, dat de opiumproductie van het land in kwestie geëvolueerd is van 71.000 hectaren in 1994 naar 224.000 hectaren in 2020, waarbij de productie verdubbelde van 3450 naar

6300 ton opium per jaar. De boeren krijgen daarvan 55 dollar per kilogram en dat maakt jaarlijks 350 miljoen dollar. Het belangrijkste afzetgebied is Europa. Sinds jaar en dag maakt het Duitse geneesmiddelenconcern Bayer daar morfine van en vervolgens ook heroïne.

De prijs van morfine bedraagt ongeveer 50 euro per één tiende gram, dat is 500 euro per gram of 500.000 euro per kilogram of 500 miljoen euro per ton. 6300 ton opium brengen aldus aan het westen 6300 keer 500 miljoen of dus 3500 miljard euro omzet per jaar. Dat is nota bene 80 percent van de wereldproductie: naast Afganistan wordt papaver ook

nog gekweekt in de Gouden Driehoek (rond Vietnam en Myanmar), in Colombia en in Mexico.

Laten we dat bedrag nu vergelijken met de olieproductie en -consumptie: de gemiddelde wereldburger verbruikt 2 liter petroleum per dag, dat maakt 2 keer 7 miljard liter per dag en nog 365 keer meer per jaar of dus jaarlijks meer dan 5000 miljard liter, momenteel aan ongeveer 1,5 euro per liter aan de pomp en dat geeft een omzet van om en bij de 7500 miljard euro per jaar. De omzet van opium in Afghanistan bedraagt met andere woorden ruim de helft van de wereldwijde omzet van olie. Nu herinnere men zich Saddam

Hussein die uit woede tegen het westen dat hem de inlijving van Q8 ontzegde, de petroleumputten in Koeweit in brand stak. Kan men zich dan voorstellen wat een vernietiging van de papavervelden van Afghanistan zou betekenen voor de inkomens die vandaag de westerse economie moeten recht houden? Inderdaad, het westen beschermt de papaverteelt in Afghanistan en zal dat ook blijven doen met alle mogelijke middelen omdat de omzet welke daarmee gepaard gaat zowat de helft bedraagt van de wereldwijde omzet gemaakt middels olie. De taliban kunnen derhalve op hun lauweren rusten, net zoals de Saoedische prins en in de zeer

nabije toekomst zullen zij het niet nalaten om, precies zoals de Saoedi dat deden, hun eisen wat bij te vijlen inzake de prijzen van de grondstoffen. Het westen probeert weliswaar om tweedracht te scheppen in het land door de taliban tegen IS op te zetten maar lang zal het uiteraard niet duren vooraleer de twee het onderling op een akkoordje zullen gooien. Als het westen die grillen niet nakomt, wordt het binnen de kortste keren letterlijk door China onder de voet gelopen.

5. De moordmachine

Over normaliteit werd al veel geschreven maar vooral de economisch-industriële evolutie van de maatschappij met haar

standaardisering in functie van massaproductie en beheersing bemoeilijkt kritiek op de wanen van uniformiteit en zogenaamd 'normbesef' die na de menselijke producten nu ook de mensen zelf gaan herleiden tot slechts één enkel type dat dan makkelijk behandelbaar en vervangbaar wordt, zoals ook auto's, telefoons en computerschermen dat zijn. Vandaag wordt de menselijke geest al schaamteloos vergeleken met de (uiteraard vervangbare) software van computers en ook aan de productie van de hardware naar voorop gestelde modellen uitgebroed door grootheidswaanzinnigen wordt volop gesleuteld.

Mensen onderscheiden zich van andere diersoorten vooral door de uitgesproken interindividuele verschillen welke bijdragen aan het unieke van de persoonlijkheid van elk menselijk individu en aan de fundamentele onvervangbaarheid van elk van ons. De waan van de normaliteit zit zo diep verankerd in de hedendaagse cultuur dat wij spontaan gaan spreken over handicaps en beperkingen waar mensen alleen maar *afwijken* van de norm en wij doen dat in die mate dat zelfs de voor de gemeenschap meest onmisbare eigenschappen zoals hoogsensitiviteit en buitengewone intelligentie in de bestaande maatschappelijke structuren als

problematisch worden ervaren, precies omdat de massaproductie, waarvan ook de scholing deel uitmaakt, al te sterk gericht is op een (bovendien geheel fictieve) 'middenmoot'. Hiermee is meteen gezegd dat het onverstand van arrogante beleidsmakers vanuit een zekere overheersingsdrang de middenmoot *schept* met de bedoeling aldus iedereen makkelijk te bereiken terwijl het fictief karakter ervan in het tegendeel resulteert: als de gemiddelde schoenmaat van de te uniformiseren Belgen 42 is, dan vertaalt zich die aanpak in de fabricatie van 11 miljoen paar schoenen met *maat 42*. De mensen moeten zich aanpassen aan het

simplistische idee van een overheerser die niet in staat is zich aan te passen aan het gegeven dat alle mensen onderling verschillend zijn.

De conservatieve vleugel van de Europese politiek had niet zo lang geleden nog de mond vol over normen en waarden: mensen zouden te individualistisch zijn en moesten zich weer leren schikken naar allerlei regels, wat dan de gemeenschapszin zou ten goede komen. Te individualistisch!?! Edoch, uitgerekend interpersoonlijke verschillen, een maximale diversiteit en uitgebreide specialisatie vormen de basisvoorwaarden voor een sterke, weerbare en gelukkige maatschappij.

Het respecteren en het cultiveren van interindividuele verschillen is goed voor het geluk van allen omdat elkeen erbij gebaat is als hij of zij, zijn of haar eigen talenten kan botvieren maar ook omdat een samenleving onschatbaar veel voordeel haalt uit de ontwikkeling van verre gaande diversificatie en uit de specialisatie van haar leden. De gelijkschakeling van alle burgers middels uniformisering is gelijk aan hun ontmenselijking, met andere woorden hun instrumentalisering en die komt alleen ten goede aan de centrale manipulator of de dictator wiens visie zij ingelepeld krijgen en wiens bevelen zij uitvoeren omdat het perfect uitvoeren van bevelen

vereist dat degenen die ze uitvoeren, daar niet en nooit bij nadenken - de uitvoerders zijn derhalve de gehoorzamen, zij zijn de gelovigen en hun arbeid is pure religie want 'religie' betekent 'overgave'.

De dictator en de massa geven elkaar de hand: de megalomanie van de alleenheerser lokt de aanbidding van de geestesloze en derhalve weerloze massamens uit en zo helpt de massa de dictator mee in het proces van de ontmenselijking van elke burger: individuen die niet in de pas lopen, die er een eigen mening op na houden of die kritiek hebben op de persoon van de potentat of op zijn beleid, worden door de meelopers verraden en monddood gemaakt of

zelfs fysiek uitgeschakeld. Dat proces voltrekt zich even gedachteloos als de praktijk van de aanbidding en dat wil zeggen in een geest van louter haat. De massa aanbidt haar leider, mint wat hij mint en haat wat hij haat en zo vernietigt de massa elk individu dat niet in de pas loopt, dat afwijkt van de norm, dat een kop groter of kleiner is, dat niet in staat is om zijn voet in schoenmaat 42 te persen, elk individu dat niet bereid is om te beamen dat *een 42* hem als gegoten zit!

Kenmerkend voor de haat is dat wie haten, de ander het geluk niet gunnen, ook al staat dat geluk van de ander het eigen geluk helemaal niet

in de weg. Als diversiteit de
feitelijkheid is, dan poneren wie
haten de norm van de uniformiteit
maar dan wel naar het model van de
meerderheid waartoe zijzelf behoren.
De massa is heteroseksueel en
poneert deze vorm van seksualiteit
als de norm, zij dwingt ook de
homoseksuelen zich aan deze norm
te onderwerpen door afwijkingen van
de norm te verwerpen, en derhalve
door zichzelf te verwerpen, ook al
ondervindt de heteroseksuele massa
niet het geringste nadeel van de
homoseksualiteit van anderen. Elke
religie steunt op de praktijk van de
haat omdat zij aan allen het
wereldbeeld van een elite oplegt die
zichzelf voor de vertegenwoordiging

van de godheid houdt: zij gunt een ander zijn of haar eigen opvatting over het leven niet, ofschoon persoonlijke ideeën helemaal geen schade kunnen toebrengen aan derden; zij eist het monopolie op over wat gedacht mag worden en aldus is het concept van de gedachtepolitie in de dystopische roman van George Orwell alles behalve fictie. Het aan anderen niet gunnen van het hebben van eigen gedachten is een daad van haat. Religie en moraal spruiten voort uit haat, als zij niet al eenvoudigweg fataal zijn: de monogame ethiek omkleedt zich met allerlei hoogdravende morele stellingen terwijl zij in feite wordt

afgedwongen door het plotseling opduiken van resistente geslachtsziekten en zij maakt weer plaats voor de vrije liefde van zodra werkzame antibiotica op de markt zijn. De bron van solidariteit is (uitgebreid) eigenbelang - eendracht maakt macht - en wie hetzij alles hetzij niets meer te verliezen hebben, hervallen in het grofste egoïsme: de reddingssloepen van de Titanic werden allemaal bemand door volwassen mannen, al duurde het wel totdat zij allen dood en begraven waren vooraleer deze waarheid aan het licht kon worden gebracht. Hitler raakte in vervoering door het op bevel op maat marcheren van duizenden geüniformeerde soldaten

omdat zij geleken op een machine die hij persoonlijk naar willekeur kon sturen. Een moordmachine uiteraard, want geheel willoos gemaakte en van hun geest beroofde mensen kunnen niets meer voortbrengen - dan de dood. Misschien is het raadzaam of zelfs moreel verplichtend met het oog op de toekomst van de hedendaagse jeugd, om bij dit gegeven een ogenblik stil te staan.¹¹

6. Wetenschappelijk reductionisme en totalitarisme

Het maatschappelijke debat over de coronamaatregelen en de vaccinatieproblematiek, tenminste voor zover het bestaat, wordt al van bij de aanvang gemanipuleerd door

¹¹ Tekst d.d. 15 september 2021.

de handlangers van de farmareuzen die immers provaxers en antivaxers tegenover elkaar stellen als enerzijds wetenschappelijk gezinde, welgeschoolde en altruïstische lieden tegenover anderzijds bijgelovige analfabete egoïsten. Dat de realiteit veeleer het tegendeel is van die verraderlijke voorstelling mag niet verbazen om verschillende redenen. Vooreerst: zoals Michel Foucault dat heeft uitgelegd in zijn laatste colleges¹², wordt in een democratie de waarheid structureel buitengesloten omdat daar de kwantiteit zegeviert boven de kwaliteit en de waarheid luidt in dit geval dat de reden waarom mensen

12 Zie: *Tisallemaiet* d.d. 27 augustus 2020: "Het tijdperk en de leugens. Aflevering 2: De structureel verbannen waarheid": <http://www.bloggen.be/tisallemaiet/archief.php?ID=3231354>

zich laten vaccineren niet zozeer te wijten is aan het feit dat zij wetenschappelijk inzicht zouden hebben maar, zeer integendeel, aan kuddegeest, sociale druk, boetes en de dreiging van allerhande vrijheidsbeperkingen. Wie de wetenschappen, de zorg voor zichzelf en voor anderen en tenslotte ook het bijzonder problematische gegeven van het WTK-bestel ernstig nemen, zullen zich realiseren dat het nemen van beslissingen over vaccinatie geen sinecure is gezien de onomkeerbaarheid ervan, gekoppeld aan de onbetrouwbaarheid van de door allerlei corrupte instanties aangeprezen kanalen op de vrije markt.

Nota bene: onder 'WTK-bestel' wordt verstaan: het nefaste conglomeraat van Wetenschappen, Technologie en Kapitalisme zoals uitgewerkt door Herbert Marcuse in *One-Dimensional Man* uit 1964 en zoals later ook door enkele Gentse professoren in het licht gesteld, onder meer door Rudolf Boehm en later ook door Etienne Vermeersch in zijn pamflet *De ogen van de Panda* uit 1988.

Maar afgezien daarvan moet nog iets gezegd worden over de wetenschappen zelf en meer bepaald over hun reductionistisch karakter dat als het ware geschoeid is op een totalitaristische leest, zoals reeds in de vierde eeuw Augustinus van

Hippo suggereerde in zijn werkje, getiteld: *De fide et symbolo*.¹³

Het gaat om een ontsporing van het denken dat inzichtelijk wordt van zodra men zich bezint over het feit dat mensen er soms toe neigen om zich aan veralgemeningen te bezondigen. Een specifieke, onterechte veralgemening doet zich voor waar de mens het denken dat uit zijn leefwereld stamt, roekeloos projecteert op de gehele werkelijkheid. *In dat geval wordt de metafysische vraag naar de ultieme zijnsgrond van de werkelijkheid verengd tot de technische vraag naar haar ultieme bouwstenen. Ten onrechte, want de werkelijkheid is*

13 Aurelius Augustinus, *De Fide et Symbolo*, II:§2. Zie: Augustinus, Aurelius, *A treatise on faith and the creed (De fide et symbolo)*, Christian Classics Ethereal Library, Calvin College, updated May 27, 1999, pag. 322.

geen constructie. Zo wijst Immanuel Kant erop dat wij de natuur pas kunnen kennen in de mate dat wij in staat zijn om hem zelf te maken; waarmee hij in feite zegt dat wij de natuur niet kunnen kennen, want niet kunnen maken.¹⁴ En Spinoza onderscheidt, enerzijds, datgene wat zijn oorzaak in zichzelf heeft (- God, de natuur) en, anderzijds, de dingen die hun oorzaak buiten zichzelf hebben.¹⁵ Ook Kurt Gödel wijst op het onderscheid tussen het scheppen van iets (- uit niets) en het construeren van iets uit iets anders (- uit iets dat reeds geschapen is):
“Gödel distinguishes creation, in the sense of making something out of

14 de Vos, H., *Kant als theoloog*, Het Wereldvenster, Baarn 1968, pag. 63.

15 Spinoza, Benedictus, *Ethica More Geometrico Demonstrata*. Uit het latijn vertaald en van aantekeningen voorzien door Nico Van Suchtelen, Wereldbibliotheek, Amsterdam 1979.

*nothing, from construction or invention, in the sense of making something out of something else”).¹⁶ Ook Martin Heidegger wijst op het niet-geconstrueerde karakter van de werkelijkheid. Michael Inwood verwoordt het als volgt: "*Het ingewikkelde is niet samengesteld: het is niet opgebouwd door eenvoudige elementen te combineren, en het kan niet worden geanalyseerd alsof dat wel zo is*".¹⁷ In deze opmerksaamheid werden zij allen dus nog voorafgegaan door Augustinus, die de denkfout in kwestie verklaart: hij bekritiseert ongelovigen die "*vanuit hun vertrouwdheid met handenarbeiders,**

¹⁶ Wang, Hao, *Logical Journey. From Gödel to philosophy*, The MIT Press, Cambridge, Massachusetts 1996, pag. 14.

¹⁷ Inwood, Michael, *Heidegger*, Lemniscaat 2000, vertaling: W. de Leeuw (O.U.P., Oxford 1997), pp. 110-111.

*huizenbouwers en allerlei andere
artisanen die niets kunnen tot stand
brengen zonder grondstof*", geloven
dat ook God (een aan Hem externe)
grondstof nodig had om alles te
'maken'. Maar zelfs indien God
dingen tot stand bracht uit grondstof,
dan werd ook die grondstof door
Hem uit het niets geschapen, aldus
Augustinus.¹⁸

Een perspectief op de werkelijkheid
alsof die een maaksel was van een
'opperbouwmeester' (en dat is
vrijmetselaarsterminologie),
verschafft aan de mens de *illusie* dat
de werkelijkheid een constructie is
en dus *manipuleerbaar* zoals ook
zijn eigen producten dat zijn. Die

18 Bron: Bauwens, Jan, *Trans-atheïsme. Een christelijk geïnspireerde verrijzenis uit het hedendaags materialisme*, Serskamp 2003, I.1.C.3.

reductionistische wereldvisie houdt in dat men alles beschouwt als geconstrueerd uit meer elementaire dingen zodat in die visie alles *maakbaar* gaat lijken.

Wetenschappen met een al te reductionistisch karakter gaan voorbij aan een complexiteit die inherent is aan de werkelijkheid waardoor zij deze fundamenteel misvatten. De visie op de werkelijkheid als zijnde maakbaar is uiteraard bijzonder verleidelijk voor heerszuchtigen maar zij is een kwalijke vergissing en derhalve een reëel gevaar.¹⁹

¹⁹ Tekst d.d. 17 september 2021.

7. Totalitarisme, wetenschappelijk reductionisme en kapitalisme

In de gewone spreektaal is een materialist iemand die overdreven of uitsluitend belang stelt in stoffelijke zaken terwijl hij de onstoffelijke kant van de werkelijkheid verwaarloost. Soms bedoelt men zelfs iemand die geldzuchtig is, terwijl geld helemaal geen materieel goed is, al vertegenwoordigt het wel stoffelijke dingen alsook diensten en sommige materialisten zullen dan ook beweren dat voor geld alles te koop is. Dat dit laatste een kostelijke illusie is, blijkt uit het feit dat daar waar geld de eindwaarde is, men uiteindelijk het weinig benijdenswaardige lot deelt van koning Midas die de wens

vervuld zag dat alles wat hij aanraakte, in goud veranderde.

De waarde van geld hangt af van wat men ermee kan kopen maar kopen is altijd afdwingen omdat men pas iemand kan verplichten om iets te verkopen door bij hem een bepaalde nood te scheppen die uiteindelijk teruggaat op de nood om te bestaan.

Noden worden gelenigd door stoffelijke zaken zoals voedsel en een dak en derhalve is het leven ook van stoffelijke zaken afhankelijk maar daaruit volgt allerm minst dat het stoffelijke belangrijker is dan het leven als zodanig: zonder voedsel gaat men dood en een stadsmens gaat dood zonder geld maar geld kan voedsel niet vervangen en het

voedsel is nooit belangrijker dan wie het nuttigen, ook al kan het geldwezen aan al wie het aan geld ontbreekt, voedsel onthouden en derhalve hun leven beëindigen.

In een meer fundamentele betekenis is een materialist iemand die gelooft dat de grond van alles wat bestaat, materie is en energie en dat er daarnaast geen tweede beginsel bestaat, zoals geest: wat wij 'geest' noemen, zo gelooft de materialist, is een werking van de materie en meer bepaald van de hersenen: de hersenen produceren geest en als zij afsterven, verdwijnt ook de geest. Afgezien van microcefalen, die nauwelijks hersenen hebben, en kinderen met meerdere hoofden,

behoort tot elk menselijk lichaam één stel hersenen en derhalve ook één geest of ziel die als het ware aan dat lichaam vast hangt zoals een mossel aan zijn schelp. Er bestaan verschillende opvattingen aangaande de problematiek van lichaam en ziel en het lijkt niet onredelijk om te stellen dat de twee één geheel vormen en wel in de zin dat ze onderling onafscheidelijk zijn, precies zoals materie en vorm. Het hoofdwerk van de Belgische filosoof Leo Apostel uit 1974 over een realistische epistemologie heet *Matière et forme* en de 'vormenleer' van de materialistische filosoof Etienne Vermeersch (*Epistemologische Inleiding tot een*

Wetenschap van de Mens, 1967)

behandelt eveneens de kennisleer.

Dat laatste geeft een mensbeeld dat uitgaat van onze principiële

(na)maakbaarheid en loopt in het spoor van het streven van Leo

Apostel naar een

eenheidswetenschap waarbij alles,

ook het bewustzijn, herleidbaar is tot de materie en haar werkingen -

vandaar de benamingen:

materialisme, microreductionisme en fysicalisme.

Het ondergeschikt maken van het menselijke aan de stof, die weliswaar voor ons onmisbaar is maar daarom niet van hogere waarde, is de flater waarop elke kennisleer van dit allooi teruggaat. Ook de ethiek die eruit

voortvloeit, keert de feiten om door waarheden te behandelen alsof zij meer fundamenteel waren dan waarden. Elke waarheid heeft een waarheidswaarde maar het omgekeerde is uiteraard pure nonsens: waarden zijn niet waar of onwaar, zoals ook goedheid dat niet is of schoonheid, tenzij men die afhankelijk maakt van het oordeel van een of andere commissie van experts. Het feit dat dit in de cultuur waaraan wij onderhevig zijn alsnog gebeurt daar immers haar musea enkel onderdak bieden aan artefacten met een prijskaartje om u tegen te zeggen, kan alleen duiden op perversiteit. Ziet men immers ook niet dat in dezelfde cultuur het

heilige ondergeschikt gemaakt wordt aan het geld of aan de macht zoals in de prostitutie of in de instelling van de kerk die van bij de aanvang een politiek apparaat was dat het christendom heeft verkracht en opgeslokt? Liefde als koopwaar en het zielenheil of het eeuwige geluk voor geld te krijgen, wat in feite reeds aanving voor de instelling van de kerk in een binnenste-buiten gedraaide vorm met het verhaal van de handelaars in de tempel: na de handelaars in de tempel, de tempelaars in de handel. Dat alles drijft nu eenmaal in het zog van de alleenheerschappij van het gouden kalf.

Het middel, voorgesteld als uiterst

belangrijk want als noodzaak om het doel te bereiken, terwijl dat doel louter voorwendsel is: ziedaar de middeldoelomkering. Marx bewees het gevaar ervan in de economie die dan alleen nog om geld gaat malen terwijl niet alleen de producten worden verwaarloosd omdat zij rap moeten verslijten, maar ook de mens die immers louter middel wordt ter vermeerdering van een kapitaal dat, tussen haakjes, niet bestaat, een niet-bestaan leeft en daarom ook zo moordend is voor alle dingen, voor het milieu, voor de mens en voor de hele wereld. Herbert Marcuse waarschuwde dat dit gouden kalf tenslotte ook de wetenschap en de techniek castreert en Ivan Illich

toonde aan hoe het kapitalisme de geneeskunde, die als geen ander vak wetenschap koppelt aan techniek, niet langer geneest doch verziekt. Vandaag worden mensen ziek of zot gemaakt met het oog op de verkoop van medicijnen. Enkele jaren geleden kwam een stukje metaal ter grootte van een muntstuk op de markt, het moest op gsm-toestellen worden bevestigd en zou schadelijke straling tegenhouden, het kleinood kostte 50 euro en zou verkocht worden in apotheken maar een dwarsliggende professor toonde het bedrog op de valreep aan, het was een stunt van Omega Pharma, een farmareus met aan de top een welbekende miljardair. Toch kwam dit bedrijf

nooit in de buurt van de top tien der farmareuzen met als absolute nummer één Johnson & Johnson die een vast onderdeel is van de oudste aandelenindex van de VS, de *Dow Jones Industrial Average*. Op nummer twee staat Roche, het zilver is voor Pfizer en dan volgen Novartis, Bayer, Merck, GlaxoSmithKline en nog andere merken, ons vandaag welbekend van de obligate prikjes.

Het geld corrumpeert de waarheid, ook als die het etiket 'wetenschappelijk' draagt: dat is waarvoor Marcuse waarschuwde. In België is het coronavaccin alsnog niet verplicht, men heeft dus het recht zich niet te laten vaccineren

maar wie gebruik maken van dat recht worden er door premier Alexander De Croo wel van beschuldigd andere mensen in gevaar te brengen en derhalve niet getolereerd te kunnen worden.²⁰ En in Nederland verklaarde premier Rutte onlangs in de kamer het boek *Covid-19: The Great Reset* van Klaus Schwab niet te kennen, waarna een volksvertegenwoordiger hem zijn bedankbrief voor een van de auteur ontvangen exemplaar onder de neus schoof, waarna de politicus zijn verklaring wat bijstelde zoals alle leugenaars dat doen.²¹ De leugen blijft duren, de leugenaar geeft nooit op, hij zal nooit schuld bekennen, hij

20 <https://www.hln.be/nieuws/premier-de-croo-ongemeen-scherp-voor-vaccinweigeraars-keuze-om-mensen-in-gevaar-te-brengen-kunnen-we-niet-aanvaarden~a8740b58/>

21 <https://www.youtube.com/watch?v=kiLg2kgTSNQ>

is een 'plantrekker', hij neemt steeds weer zijn toevlucht tot ad-hoc-redeneringen: “Ja, maar...”²²

8. Orde, vrijheid, totalitarisme, materialisme en slavernij

Om alles en iedereen te kunnen overheersen, is het noodzakelijk dat hetgeen overheerst moet worden, in één oogopslag te overzien is en makkelijk manipuleerbaar. De heerser moet zijn bezit als het ware met één blik kunnen controleren en in één vaste greep kunnen omvatten. Alle eigendommen dienen geregistreerd te zijn, gedefinieerd en gelokaliseerd en alle onderdanen moeten een naam hebben, in registers ingeschreven zijn en al hun gegevens

²² Tekst d.d. 19 september 2021.

moeten onverwijld na te trekken zijn. Macht vereist dat hetgeen waarover macht wordt uitgeoefend, door de machthebber terdege gekend wordt en wat niet gekend kan worden, dient geëlimineerd te worden; wat te complex is, moet vereenvoudigd worden; wat divers is, dient uniform gemaakt te worden.

Bovendien dienen alle onderdanen op een maximale wijze over alles en over allen in het ongewisse te blijven teneinde de macht van de heerser niet te kunnen bedreigen: informatie stroomt dan in één enkele richting, namelijk van de basis naar de top, terwijl in de omgekeerde richting alleen verordeningen en bevelen lopen.

De kennis van de onderdanen beperkt zich tot wat nodig is voor het vervullen van hun taak in functie van de heerser en ook de info van de onderdanen over elkaar moet worden beperkt tot wat noodzakelijk is voor hun goede functioneren.

De heerser moet met één bevel allen direct kunnen aanspreken in een taal die wordt verstaan, zodat de onderdanen onverwijld zijn wil ten uitvoer brengen zoals het lichaam dat gehoorzaamt aan de geest want wat overheerst wordt, is het verlengstuk of de uitbreiding van het lichaam van de overheerser. Geen orgaan, geen onderdeel mag het laten afweten zodat het instrument gewillig alle wensen van zijn manipulator in

vervulling brengt.

Met die bedoeling wordt een staat met daarin alle dingen, planten, dieren en mensen geordend, gecoördineerd, in kaart gebracht en middels scholing, drill en conditionering klaargestoomd om zijn taak naar behoren te kunnen vervullen: de totale gehoorzaamheid aan de machthebber.

Nu zijn er grofweg twee manieren waarop de mens, de 'koning van de schepping', aantastbaar en derhalve vernietigbaar is. De eerste wijze van vernietiging dreigt waar het lichaam wordt aangetast door onderdelen die niet of niet langer gehoorzamen aan de levenswil: cellen verworden tot kankercellen of weefsels en organen

laten het afweten zodat het lichaam niet langer kan rekenen op de levensnoodzakelijke functies die zij vervullen; het lichaam wordt ziek en de mens dreigt te sterven.

Op een heel andere manier wordt een mens aangetast waar niet zijn onderdelen maar de omgeving waarvan hij deel uitmaakt, weigert om hem nog van dienst te zijn omdat zij de gang van zaken omkeert: de omgeving speelt dan voor koning en zij dwingt de mens om in haar dienst te staan; hij wordt dan zelf herleid tot een onderdeel en een instrument van datgene wat bedoeld was om zijn instrument te zijn.

Die tweede manier van teloorgang grijpt plaats waar de staat niet langer

een instrument is van de mens maar andersom: de mens wordt in dienst gesteld van de staat, en wel als een perfect vervangbaar onderdeelje ervan. (En meestal wordt zo'n staat dan gepluimd in het verborgene door een dictator of een kaste van parasieten, een bijzondere elite.)

Edoch, de staat kan het voor de mens rampzalige doel waarbij zij hem in haar dienst stelt, pas bereiken als de machthebber er eerst en vooral in slaagt om alles aan de mens wat onvervangbaar is, te elimineren en de eerste stap naar eliminatie van het ongewenste geschiedt door de ontkenning ervan: de staat doodt de mens door enkel wat vervangbaar is aan hem te erkennen, wat wil zeggen

dat al het onvervangbare - het unieke - dient ontkend te worden. Wat rest, is een loutere functie, een machine, een willoos instrument, een wezen dat beroofd werd van zijn vrijheid. Met de ordening van de staat op zich is helemaal niets mis omdat de staat de burgers pas van dienst kan zijn wanneer zij door hen manipuleerbaar is: de staat dient een werktuig van de mens te zijn, een instrument dat hem toelaat om in leven te blijven, om zich voort te planten en om verder alle functies te vervullen welke in dienst staan van het mens-zijn als zodanig. Maar de staat dient door de mens bestuurd te worden en niet andersom: aan de top van de evolutie staan niet communes, kolonies,

scholen, groepen of staten - die zijn er immers ook bij wolven, vissen en mieren: de evolutie vindt haar hoogtepunt niet in communes maar in unieke menselijke personen die deel uitmaken van een gemeenschap waarvan zij zelf het doel zijn.

Derhalve dient een staat geleid te worden door personen en niet door anonieme structuren zoals dat in de huidige wereld steeds vaker het geval dreigt te worden. Een democratie is een staatsvorm die haar succes dankt aan de belofte van maximale vrijheid omdat dan in principe elke persoon mag meedenken over het bestuur maar, zoals reeds vaker aangehaald, bemoeilijkt deze staatsvorm op structurele wijze het spreken van de

waarheid omdat niet de meerderheid haar kent en dient maar vooralsnog een zekere minderheid van personen. Van het grootste belang is en blijft derhalve dat een afvaardiging van de meerderheid van burgers *als personen* de zaken bedisselen in een parlement en wel met redelijke argumentaties, niet met stemmingen en met allerlei verborgen akkoordjes tussen partijen die zich vooral bekommeren om hun eigen verkiesbaarheid. Er wordt gediscussieerd maar het beste argument krijgt niet de voorrang omdat op de discussie een stemming volgt, waarin de kwaliteit van de argumenten moet onderdoen voor de kwantiteit van de stemming: vaak

wint het slechtst beargumenteerde standpunt de stemming omdat verborgen factoren in het spel zijn die niet het goede als zodanig dienen maar wel allerlei particuliere belangen.

Waar het verstand en de redelijkheid moeten onderdoen voor zuchten en verslavingen zoals bij uitstek de hebzucht en meer bepaald de zucht naar geld welke zich vertaalt in een beleid waarbij alles en iedereen in dienst wordt gesteld van een zekere economie die het recht van de sterkste dient, regeren niet langer menselijke personen de staat maar zijn anonieme structuren aan de macht, wat betekent dat daar in feite helemaal geen menselijke

machtsuitoefening meer bestaat. Het reilen en zeilen van een maatschappij verloopt dan volgens een 'natuurlijke' wetmatigheid en wel in de betekenis van een volgzaamheid aan de wet van de jungle.

In de economie wordt het ruilmiddel belangrijker geacht dan de te ruilen waren die alleen nog dienen om de hoeveelheid ruilmiddel te vermeerderen ten koste van hun eigen kwaliteit, wat uiteindelijk onszelf de das omdoet. Ook wetenschap en techniek delen in de klappen en ook daar wordt de waarheid aangepast aan haar winstwaarde: de evolutietheorie en het creationisme zijn waar als zij goed verkopen en auto's gaan door

voor hulpmiddelen als zij geld in het laatje brengen, ook als zij ons in feite tijd kosten en wij hun slaaf zijn. Slechte kwaliteiten zoals slijtage worden in de producten ingebouwd omdat zij het draaien van de economie ten goede komen: de economie staat niet langer in dienst van de producten en van de mens die ze gebruikt maar andersom moeten wij vloeken op een pc die het alweer laat afweten omdat een maximale verkoop als eindwaarde van alle streven dit vereist.

De maximale verkoop als eindwaarde van alle menselijk streven: een zo snel als mogelijk draaiende economie, een maximaal verbruik van energie, een maximale

afvalproductie, en dat alles... in een eindige wereld met beperkte grondstoffen, een beperkte plaats voor de opslag van afval, een beperkte tolerantie van het leven voor vergiften.

De groei heeft allang zijn grenzen bereikt, vandaag stikt de economie in haar eigen braaksel, geen welvaart brengen ons de vele hebbedingetjes op de markt maar wel onvrede en mateloze ergernis. Het wegennet dat ons plechtig blijft beloven alle afstanden ongedaan te maken, maakt ons obees en sluit ons op in de gevangenis van ons eigen lichaamsvet terwijl het de ooit zo schone aarde met haar eindeloze weiden en bossen onleefbaar maakt,

alleen al wegens onmiddellijk
doodsgevaar voor rondlopende
kinderen, om nog te zwijgen over
stank, loodvergiftiging en algehele
bezoedeling van het milieu dat ons
dag aan dag vaker opzadelt met
astma, kanker, amputaties, nierfalen,
hartinfarcten, hersenziekten... En dan
rijst de vraag waaraan het
materialisme, de uiteindelijke
oorzaak van de dreigende ondergang,
haar eigenlijke succes te danken
heeft.²³

9. De constellatie van het totalitair systeem

Mijnheer Verdure neemt plaats in de
makkelijke fauteuil achter het stuur
van zijn spiksplinternieuwe

23 Tekst d.d. 20 september 2021.

hemelsblauwe Toyota. Hij stopt de sleutel in het stopcontact en start de gewillige motor. De limousine vertrekt en Verdure laat zijn pronkstuk langzaam op snelheid komen. Eenmaal op de hoofdweg, duwt hij met een makkelijke beweging van zijn rechter voetje het gaspedaal naar beneden en de wagen wint aan snelheid. Verdure zweeft. Hij zweeft richting industriegebied, waar hij werkzaam is. Het is vijf uur in de ochtend, binnen tien minuten staat hij aan de montageband, hij zal de achterraut monteren van een niet te tellen aantal auto's. Mevrouw Verdure heeft berekend dat zij vier jaar lang het loon van haar echtgenoot opzij moet leggen om de

auto te kunnen bekostigen waarvan zij veronderstellen dat hij hen toch heel wat tijd uitspaart, ofschoon hen nog nauwelijks vrije tijd rest maar wie vooruit willen in het leven, moeten ook bereid zijn om daarvoor een offer te brengen. De twee kinderen zijn het huis uit en tegen de tijd dat het echtpaar met pensioen gaat, zullen zij de villa die zij betrekken, afbetaald hebben en dan zijn we weer twaalf jaar verder. Tenminste als alles van een leien dakje loopt want dat is nog lang niet zeker. Kijk maar naar de burens, zij hebben hun huis aan de bank moeten verkopen nadat mijnheer een nier verloor en op de ziekenkas belandde. Het ongeluk bleef verborgen totdat

mevrouw een depressie kreeg. Het zijn de kopzorgen die de heer Verdure verstrooien totdat zijn shift om is. Klokslag één uur die middag neemt hij weer plaats in de makkelijke fauteuil achter het stuur van zijn spiksplinternieuwe hemelsblauwe Toyota. Hij zweeft nu huiswaarts om daar uit te rusten en de volgende dag te kunnen herbeginnen met het bandwerk dat hem uitput. De pijn achter zijn borstbeen is weer opgedoken en voor het eerst twijfelt hij eraan of hij de pensioenleeftijd wel zal halen. Maar tegen elke kwaal is een kruid gewassen en Verdure besluit eerst langs te rijden bij zijn verzekeringsmakelaar om de oude

dag van zijn echtgenote te vrijwaren. Het leven werd hoe langer hoe meer een plan dat men dient af te vinken. Het maken van dat plan is prettig en nodigt uit tot enige creativiteit maar binnen de vijf dagen zit die taak van plannen en besturen er wel op. De vijftigduizend dagen die er dan op volgen, bestaan uit het nauwgezet uitvoeren van dat plan en dat is veeleer slavenwerk. Wat met zich meebrengt dat men er naar streeft om de komst van zijn pensioen te bespoedigen. Edoch, eenmaal de pensioenleeftijd er is, bevindt men zich in het tijdperk van de laatste rechte lijn en behoort men tot de oudjes van wie verwacht wordt dat zij uitkijken naar een kamertje in het

woonzorgcentrum. Daar wacht hen dan de verrassing van hun leven en dat is de eeuwigdurende gevangenschap met het uitzicht op alleen nog maar het einde.

Met lede ogen zien zij aan hoe hun bestaan vervangbaar werd doordat zij alles wat er uniek aan was en persoonlijk, aan de kant hadden gezet. Dat deden zij om vooruit te komen, wat wil zeggen: in de richting van de wisseling van stok. De ziel uit hun lijf hebben zij gelopen in de estafette zonder eindstreep, de eeuwige koers in de volstreckte eenzaamheid en met als enige gezelschap de concurrenten die je altijd op de hielen zitten. Want ook het plan van alle enkelingen past op

zijn beurt in een grotere plan dat er wel moet van uit gaan dat elkeen kan vervangen worden zodat de koers kan doorgaan totdat de zon ophoudt met schijnen. Zodat de steden bevolkt blijven met kappers, beenhouwers, bakkers, garagisten, leraren, vuilnismannen en verpleegsters. Zodat de autowegen druk bereden blijven van Toyota's Mercedessen, Simca's, Volvo's en Triumphen. Zodat de cinemazalen gevuld blijven met filmliefhebbers en de horeca met klanten die verteren. Zodat de molens blijven draaien en de wieken waaien. Het hele leven is verworden tot een pseudo-gebeurtenis in de betekenis waarin de Amerikaanse historicus Daniël

Boorstin (1914-2004) die heeft beschreven in *The Image: A Guide to Pseudo-Events in America* uit 1962. Voorbeelden van pseudo-gebeurtenissen volgens Boorstin zijn een burgemeester die een lintje doorknipt en een politicus die een persbijeenkomst houdt. Een beroemdheid, aldus *The Image*, is een persoon die bekend is omwille van zijn bekendheid en Boorstin ziet met lede ogen de komst van deze vedetten aan die het leven van de massa's gaan beheersen. Het leven wordt een invulformulier: musea dienen opgevuld te worden met kunstwerken, warenhuizen dringen modieuze zaken op die nergens nog toe dienen, feuilletons vragen om

afleveringen, series dienen aangevuld te worden. Er is niets nieuws meer onder de zon: het plan ligt vast, het programma is geschreven, alles dient alleen nog uitgevoerd te worden, het liefst zo onnadenkend mogelijk, als was men een hersenloze automaat. Bovendien kunnen alleen zombies dit soort van toestanden overleven omdat voor mensen die nadenken over wat zij doen, alleen nog de ondraaglijkste verveling rest want het leven werd herleid tot het uitvoeren van programma's voorgeschreven door programmeurs met de fantasie van boekhouders. In die jammerlijke constellatie kan men inderdaad fluiten naar zijn vrijheid. Het is de constellatie van het totalitair

systeem.²⁴

10. Het goddelijk vermaak

Macht corrumpeert. Geld stijgt zijn bezitters naar het hoofd. Miljardairs geloven dat zij boven de 'gewone' mensen staan, het is immers een dogma geworden dat men is wat men heeft. Ja, de dienaren van het gouden kalf achten zichzelf goden. Maar wie het allemaal bezitten of wie dat tenminste geloven omdat zij ook geloven dat voor geld alles te koop is, gaan zich alras vervelen. Stierlijk. Als zij helemaal blasé zijn (wat wil zeggen: door overmatig genieten ongevoelig geworden voor verder genot), dan proberen zij het eigen genot een 'boost' te geven door

24 Tekst d.d. 21 september 2021. Zie ook: https://en.wikipedia.org/wiki/The_Image:_A_Guide_to_Pseudo-events_in_America

anderen te laten lijden en dat heet machtsuitoefening. Als het genot uitgeput is, volgt aldus de uitoefening van macht. Het is overigens ook een bekend feit in de psychologie en in de sociologie dat wie van hun genietingen beroofd worden, hun toevlucht nemen tot machtswellust.

De rijksten der aarde zijn blasé, zij vervelen zich en zij beginnen te spelen met macht, wat betekent dat zij gaan zoeken naar mogelijkheden om macht *uit te oefenen* (want macht moet zich manifesteren), over *anderen*, uiteraard. Voorwendsels (denk aan de middel-doelomkering!) worden al gauw gevonden en wat kan men zich beter bedenken dan

liefdadigheid?

Wat te denken van bijvoorbeeld de volgende alleredelste doelstelling: de wereld is overbevolkt en in het teken van hun eigen welzijn moeten de mensen uitgedund worden?

Waanzin, zegt u? Welnu, het is een heuse beweging sinds de idee geopperd werd door de invloedrijke Britse predikant en professor van rijke komaf, Thomas Malthus (1766-1834) en zijn volgelingen noemen zich Malthusianisten. De geleerde professor zag het redelijk simpel: hij wilde de armenzorg afschaffen, zo zouden de armen verdwijnen en zouden er alleen nog rijkelui overschieten. Onder meer de geëngageerde schrijver Charles

Dickens is tegen Malthus van leer geschoten en noemde hem een onmens maar zijn invloed reikt tot vandaag de dag: grote geleerden noemen de overbevolking het probleem bij uitstek van het mensdom.

En hoe decimeert men dan een volk? Wat zeg ik: hoe decimeert men de wereldbevolking? Met een pandemie? Wel, dat zou men inderdaad geneigd zijn te denken, vooral wanneer zij zich ook echt voordoet, maar niets is minder waar. Wie de mensen uit wil dunnen, zo leert ons immers de geschiedenis, moet zijn toevlucht nemen tot de oorlog: hij moet een toestand scheppen waarin alles geoorloofd is,

want dat is de betekenis van de term 'oorlog'.

En kijk, wat een mooi toeval: er is een pandemie, het gevaar bedreigt de ganse aarde, er moet snel gehandeld worden, alle neuzen in dezelfde richting nu en wie niet meedoen, zijn tegen!

Inderdaad, niet een of ander griepvirus zal de mensen uitdunnen: wij zullen het voorwaar zélf doen want dat is de sinds de oudste tijden de beproefde en onfeilbare methode gebleken. *Divide et impera*. Verdeel en heers.

Ja, het is oorlog en alleen de blinden kunnen het niet zien. Reeds zijn de mensen aan het vechten, de verwaande miljardairs hebben hun

zin, zij amuseren zich rot.²⁵

²⁵ Tekst d.d. 23 september 2021.

Literatuur

Arendt, Hannah, *Totalitarisme*, Boom, Amsterdam, vijfde oplage 2021 (eerste druk 2014), in het Nederlands vertaald door Remi Peeters en Dirk De Schutter. Oorspronkelijk: *Totalitarianism*, deel III, alsook (in een appendix) een gedeeltelijk samengevat negende hoofdstuk uit deel II, getiteld: *The Decline of the Nation-State and the End of the Rights of Man*.